

Dosarul nr.3ra-312/23
2-20142600-01-3ra-27032023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud.: G. Cazacu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: G. Mîra, G. Dașchevici, A. Bostan)

ÎNCHEIERE

07 august 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Stela Procopciuc
Mariana Ursachi
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului depus de Brînza Vadim, reprezentat de avocatul Axentiev Alexei,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Brînza Vadim împotriva Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, terț Serviciul de Informații și Securitate, privind anularea Ordinului nr. 501/ps din 15.09.2020 cu privire la încetarea raportului de serviciu al Agentului Brînza Vadim, obligarea repunerii lui Brînza Vadim în funcția anterior deținută de pînă la emiterea Ordinului nr. 501/ps din 15.09.2020, constatarea încălcării dreptului la muncă, obligarea calculării și achitării drepturilor salariale pe perioada înlăturării forțate de la serviciu, încasarea cheltuielilor de asistență juridică

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 noiembrie 2022, prin care s-a respins apelul declarat de Brînza Vadim și s-a menținut hotărârea Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani din 16 decembrie 2021

c o n s t a t ă:

La 12 noiembrie 2020, Brînza Vadim reprezentat de avocatul Axentiev Alexei a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, terț Serviciul de Informații și Securitate privind anularea Ordinului nr. 501/ps din 15 septembrie 2020 cu privire la încetarea raportului de serviciu al Agentului Brînza Vadim, obligarea repunerii lui Brînza Vadim în funcția anterior deținută de pînă la emiterea Ordinului nr. 501/ps din 15.09.2020, constatarea încălcării dreptului la muncă, obligarea calculării și achitării drepturilor salariale pe perioada înlăturării forțate de la serviciu, încasarea cheltuielilor de asistență juridică.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 22 septembrie 2020, Brînza Vadim a recepționat scrisoarea șefului serviciului management personal al secției resurse umane a DR Vest, Olga Baxan, prin care informează că prin ordinul nr. 501/ps din 15.09.2020, cu privire la încetarea raportului de muncă, emis și semnat de

șeful Inspectoratului General al Poliției de Frontieră Corneliu Groza, s-a dispus încetarea raporturilor de serviciu al Agentului Brînza Vadim, subofițer superior al Unității control al frontierei a Sectorului Poliției de Frontieră „Leușeni-2” al Direcției regionale Vest a Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, cu începere din data de 16.09.2020.

Ca temei al emiterii actului administrativ individual ilegal defavorabil, Ordinul nr. 501/ps din 15.09.2020, cu privire la încetarea raportului de muncă”, a servit procesul verbal nr. 13402 din 15.09.2020. Din conținutul ordinului nominalizat reiese, că la data de 12.05.2020 în Direcția regională Vest a Inspectoratului General al Poliției de Frontieră a parvenit scrisoarea Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova, prin care informează conducerea cu privire la imposibilitatea acordării dreptului de acces la secret de stat, agentului Brînza Vadim Marcel, subofițer superior al Unității control al frontierei a Sectorului Poliției de Frontieră „Leușeni-2” al Direcției regionale Vest a Inspectoratului General al Poliției de Frontieră.

Temei pentru emiterea de către Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova a scrisorii din 12.05.2020, era faptul că Brînza Vadim, subofițer superior al Unității control al frontierei a Sectorului Poliției de Frontieră „Leușeni-2” a fost pus sub învinuire în cauza penală nr. 2018869014 în temeiul art. 42 alin.(2), (4), (5), art. 43 lit. c), art. 46, art. 248 alin . (5), lit. b), c), art. 328 alin. (3), lit. c) și art. 332 alin. (2) lit. c) Cod Penal.

Brînza Vadim a invocat că, potrivit art. 27 alin. (3) lit. a), alin. (5) din Legea nr. 245-XVI din 27.11.2008 cu 2 privire la secretul de stat, dreptul de acces la secretul de stat încetează în cazul apariției sau descoperirii circumstanțelor prevăzute în art. 25 din Lege, iar persoana urmează să fie transferată la un alt loc de muncă (la o altă funcție), care nu are nicio legătură cu informațiile atribuite la secretul de stat, iar în cazul imposibilității transferului, urmează a fi concediată (eliberată din funcție) conform legislației în vigoare.

Astfel susține că, la 18.05.2018, Brînza Vadim a fost încadrat în muncă ca agent, subofițer superior al Unității control al frontierei a Sectorului Poliției de Frontieră „Leușeni-2”, întocmind chestionarul de bază și chestionarul suplimentar în vederea perfectării dreptului de acces la secretul de stat, forma-2, conform Nomenclatorului funcțiilor care necesită acces la secretul de stat.

Susține că, Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova către data de 07.07.2020 a informat Direcția regională despre imposibilitatea de acordare a dreptului de acces la secretul de stat de forma-2 (secret), cetățeanului Brînza Vadim, în temeiul art. 25 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 245-XVI din 27.11.2008 cu privire la secretul de stat, dreptul de acces la secretul de stat îi este refuzat cetățeanului în cazurile: e) prezentei la acesta a antecedentelor penale pentru infracțiuni săvârșite cu intenție, aflării acestuia sub urmărire penală sau al limitării de către instanța de judecată a capacității sale de exercițiu. Indică că, prin Ordinul șefului Direcției regionale Vest a Inspectoratului General al Poliției de Frontieră nr.25r din 07.07.2020, agentului Brînza Vadim i-a fost refuzată acordarea dreptului de acces la secretul de stat.

Afirmă că, la data emiterii ordinelor contestate Brînza Vadim nu se afla sub urmărire penală pentru comiterea infracțiunilor art. 42 alin.(2), (4), (5), art. 43 lit. c), art. 46, art. 248 alin . (5), lit. b), c), art. 328 alin. (3), lit. c) și art. 332 alin. (2) lit. c) Cod Penal, or prin ordonanța procurorului în procuratura r-lui Hîncești Ovidiu Scutelnic din 12 iulie 2020, acesta a fost scos de sub urmărire penală pe capetele de acuzare prevăzute de art. 42 alin.(2), (4), (5), art. 43 lit. c), art. 46, art. 248 alin. (5), lit. b), c), art. 328 alin. (3), lit. c) Cod penal în temeiul art. 275 pct.3 Cod de procedură penală, pe motivul constatării lipsei elementelor infracțiunii în acțiunile numitului.

Reclamantul a reiterat că, încetarea raporturilor de serviciu cu Brînza Vadim a fost neîntemeiată și aduce ingerință drepturilor fundamentale ale acestuia la muncă, la salarizare, precum și grave atingeri principiului consfințit al prezumției de nevinovăție, or sentința judecătorească pronunțată ulterior emiterii ordinelor contestate a și demonstrat că acțiunile numitului nu întrunesc elementele infracțiunii de care a fost acuzat, dar a unei contravenții pentru care nu a fost nici sancționat din motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere contravențională.

Anume această sentință judecătorească a confirmat netemeinicia urmăririi penale a lui Brînza Vadim de la începerea ei, precum și netemeinicia refuzului Serviciului de Informații și Securitate de acordare a dreptului de acces la secretul de stat de forma-2 (secret), cu trimiterea la norma art. 25 din Legea nr. 245-XVI din 27.11.2008 cu privire la secretul de stat.

Menționează că, au fost încetate raporturile de serviciu, în baza actelor contestate, pe motiv că reclamantului i s-a retras dreptul de acces la secretul de stat, referindu-se la litera v) alin. (1) al articolului 38 al Legii privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, și anume pe motiv că odată cu retragerea dreptului de acces la secretul de stat, dacă funcționarul nu poate fi încadrat ori refuză transferul într-o altă funcție publică cu statut special compatibilă cu domeniul său de activitate și care nu prevede acces la secretul de stat.

În corespundere cu prevederile alin. (9) al articolului 24 al Legii cu privire la secretul de stat, reperfectarea dreptului de acces la secretul de stat se face în cazurile expirării termenului pentru care a fost perfectat acest drept, dacă este necesar să se lucreze în continuare cu informații atribuite la secret de stat, precum și în cazul perfectării unei alte forme de acces la secretul de stat în legătură cu necesitatea de a lucra cu informații atribuite la secret de stat cu un grad mai înalt de secretizare.

Declară că în sensul motivului invocat, ține să menționeze că la momentul emiterii actelor administrative contestate, Brînza Vadim dispunea de acces la secretul de stat, deoarece în virtutea funcției, solicitantului i s-a acordat accesul la secretul de stat și anume pentru forma 2, termenul accesului la secretul de stat fiind valabil la momentul emiterii actelor administrative individuale defavorabile, nefiindu-i retras accesul la secretul de stat.

Această constatare se confirmă prin faptul că Brînza Vadim, din momentul punerii sub învinuire (iulie 2019) și până la concedierea sa din organele Ministerului Afacerilor Interne a activat nestingherit în cadrul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, în funcția pe care a deținut-o și până la punerea sub învinuire.

Raportând starea de fapt la cele menționate supra, constată că, nici unul din motivele prevăzute de art. art. 25 și 27 ale Legii cu privire la secretul de stat nu sunt existente pentru a-i fi invocată lui Brînza Vadim încetarea (retragerea) accesului la secretul de stat.

De asemenea, nu este existentă o decizie de a înceta (retrage) accesul lui Brînza Vadim la secretul de stat, precum și nici un document care să confirme că ultimul a fost informat despre existența unui asemenea act.

Reclamatul consideră că, la momentul emiterii ordinului de încetare a raporturilor de serviciu din 15.09.2020, Brînza Vadim avea accesul la secretul de stat, iar temeiurile de încetare a raporturilor de serviciu în baza literei v) al alineatului (1) al articolului 38 al Legii privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, nu exista.

Totodată reține că, în privința lui Brînza Vadim a fost încălcată procedura de încetare a raporturilor de serviciu, prevăzută la art. 38 alin.(1) lit. v) din Legea nr. 288/16.12.2016, or, transferul într-o altă funcție publică cu statut special compatibilă cu domeniul său de activitate și care nu necesită acces la secretul de stat, solicitantului nu i-a fost propus.

Acest fapt se confirmă prin faptul că, Brînza Vadim prezentându-se la 15.09.2020 în Direcția Generală Resurse Umane a Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, factorii de decizie ai Direcției au declarat că în privința sa urmează a fi întocmit proces-verbal de încetare a raporturilor de muncă pe motiv că nu deține acces la secretul de stat și urmează să fie eliberat din cadrul Poliției de Frontieră.

Astfel procesul-verbal a fost întocmit fără a-i fi propus lui Brînza Vadim transferul la o altă funcție.

Cu încălcarea accesului la informația ce îl vizează, lui Brînza Vadim nu i-a fost prezentat nici informația concretă prin care s-a refuzat acestuia acordarea accesului la secretul de stat de către Serviciul Informații și Securitate.

Raportând actele emise la aceste prevederi legale conchide că, Ordinul nr. 501/ps din 15.09.2020, cu privire la încetarea raportului de muncă, emis în privința lui Brînza Vadim nu respectă exigentele legale privind motivarea, motivarea în drept, motivarea în fapt, precum și o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigații, probe, audieri, opinii ale participanților contrare conținutului final al actului etc., iar prin urmare reprezintă act administrativ individual ilegal.

Menționează că, potrivit articolului 354 Codul Muncii, se consideră litigii individuale de muncă divergențele dintre salariat și angajator privind: b) executarea, modificarea și suspendarea contractului individual de muncă; c) încetarea și nulitatea, parțială sau totală, a contractului individual de muncă; d) plata despăgubirilor în cazul neîndeplinirii sau îndeplinirii necorespunzătoare a obligațiilor de către una din părțile contractului individual de muncă; h) alte probleme ce decurg din raporturile individuale de muncă. În contextul normelor invocate supra, menționează, că angajatul Brînza Vadim a fost preavizat de către angajator despre faptul că urmează a fi concediat, obligație a angajatorului indicată la art. 184 alin. (1) din Codul Muncii, care prevede că angajatorul este obligat să preavizeze salariatul, prin ordin

(dispoziție, decizie, hotărâre), sub semnătură, despre intenția sa de a desface contractul individual de muncă încheiat pe o durată nedeterminată sau determinate. Excepție de la regula vizată supra există numai la încetarea contractului individual de muncă ca urmare a încălcării de către salariat a obligațiilor sale de muncă, unde preavizarea nu este obligatorie.

Afirmă că, potrivit art. 86 din alin. (1) Codul Muncii: g) încălcarea repetată, pe parcursul unui an, a obligațiilor de muncă, dacă anterior salariatul a fost sancționat disciplinar, k) comiterea de către salariatul care gestionează nemijlocit mijloace bănești sau valori materiale ori care are acces la sistemele informaționale ale angajatorului (sisteme de colectare și gestiune a informației) sau la cele administrate de angajator a unor acțiuni culpabile, dacă aceste acțiuni pot servi drept temei pentru pierderea încrederii angajatorului față de salariatul respectiv, m) comiterea de către salariatul care îndeplinește funcții educative a unei fapte imorale incompatibile cu funcția deținută, o) semnarea de către conducătorul unității (filialei, subdiviziunii), de către adjunctii săi sau de către contabilul-șef a unui act juridic nefondat care a cauzat prejudicii materiale unității, r) prezentarea de către salariat angajatorului, la încheierea contractului individual de muncă, a unor documente false (art.57 alin.(1)), fapt confirmat în modul stabilit.

Nici una din încălcările indicate la literele g), k), m), o), r) la alin. (1) art. 86 Codul muncii, nu au fost comise de către Brînza Vadim. Consideră reprezentantul reclamantului că, angajatorul urma să-l preavizeze pe Brînza Vadim prin ordin (dispoziție, decizie, hotărâre), și nu prin proces-verbal, așa cum este în cazul dat.

Procesul-verbal de preavizare la caz este unul formal, or, este emis la aceeași dată 15.09.2020 ca și ordinul de concediere, respectiv, se constată că obligația de a fi preavizat de către angajator privind intenția de a fi încetat raportul de muncă cu numitul, în realitate nu a avut loc, fiind mimat acest proces de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră.

Remarcă că, în conformitate cu art. 90 alin. (2) lit. c) și alin. (3) Codul Muncii, repararea de către angajator a prejudiciului cauzat salariatului constă în: compensarea prejudiciului moral cauzat salariatului. Mărimea reparării prejudiciului moral se determină de către instanța de judecată, ținându-se cont de aprecierea dată acțiunilor angajatorului, dar nu poate fi mai mică decât un salariu mediu lunar al salariatului.

Solicită Brînza Vadim constatarea faptului că prin emiterea Ordinului șefului Inspectoratului General al Poliției de Frontieră nr. 501/ps din 15.09.2020 și Ordinului șefului Direcției regionale Vest a IGPF nr. 25r din 07.07.2020, lui Brînza Vadim i s-a încălcat dreptul la muncă, drept prevăzut de articolul 43 al Constituției Republicii Moldova, anularea Ordinului șefului Inspectoratului General al Poliției de Frontieră nr. 501/ps din 15.09.2020 și Ordinului șefului Direcției regionale Vest a IGPF nr. 25r din 07.07.2020, obligarea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră de al repune pe Brînza Vadim în funcția anterior deținută de până la emiterea Ordinului nr. 501/ps din 15.09.2020, obligarea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră de a calcula și achita plățile salariale prevăzute în conformitate cu legislația în vigoare, reclamantului Brînza Vadim, pentru perioada înlăturării forțate de la serviciu, și

anume începând cu data de încetării raporturilor de serviciu și data repunerii în funcție.

La 25.01.2021 Brînza Vadim, reprezentat de avocatul Axentiev Alexei a depus cerere de concretizare a acțiunii prin care a solicitat încasarea din contul pârâtului în beneficiul lui Brînza Vadim a prejudiciului moral în mărime de 300 000 lei, încasarea din contul pârâtului în beneficiul lui Brînza Vadim a cheltuielilor de judecată în sumă de 10000 lei, pentru asistența juridică.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 16 decembrie 2021, acțiunea reclamantului Brînza Vadim împotriva Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, terț Serviciul Informații și Securitate, în partea încasării prejudiciului moral, s-a declarat inadmisibilă.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediu Râșcani din 16 decembrie 2021, cererea de chemare în judecată depusă de către Brînza Vadim reprezentat de avocatul Axentiev Alexei împotriva Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, terț Serviciul de Informații și Securitate, privind anularea Ordinului nr. 501/ps din 15.09.2020 cu privire la încetarea raportului de serviciu al Agentului Brînza Vadim, obligarea repunerii lui Brînza Vadim în funcția anterior deținută de pînă la emiterea Ordinului nr. 501/ps din 15.09.2020, constatarea încălcării dreptului la muncă, obligarea calculării și achitării drepturilor salariale pe perioada înlăturării forțate de la serviciu, încasarea cheltuielilor de asistență juridică, s-a respins ca fiind neîntemeiată.

La 31 decembrie 2021, Brînza Vadim a depus apel asupra hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediu Râșcani din 16 decembrie 2021, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei decizii noi de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15 noiembrie 2022, s-a respins apelul declarat de Brînza Vadim și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 16 decembrie 2021.

În susținerea deciziei pronunțate, Curtea de Apel Chișinău reieșind din materialele cauzei și făcând trimitere la dispozițiile art.26 alin. (5) din Legea nr. 245-XVI din 27 noiembrie 2008 cu privire la secretul de stat, a conchis că nu se admite numirea sau angajarea persoanei într-o funcție care implică lucrul cu informații atribuite la secretul de stat sau accesul la secretul de stat, fără a avea concluzia Serviciului de Informații și Securitate, unicul organ specializat în domeniul asigurării securității de stat.

Instanța de apel a reținut că, dreptul de acces la secretul de stat este permis cu respectarea principiului necesității de a lucra cu informații atribuite la secret de stat numai cetățenilor care dețin autorizație de acces la secretul de stat, acordată de organul abilitat, valabilă pentru gradul de secretizare a informațiilor necesare activității efectuate.

Dreptul de acces la secretul de stat se acordă persoanei în legătură cu activitatea de serviciu printrun ordin sau dispoziție scrisă a conducătorului autorității publice în care aceasta își îndeplinește serviciul (art. 24 alin. (4) din Legea nr. 245/2008).

Totodată, în funcție de gradele de secretizare a informațiilor („Strict secret”, „Secret”, „Confidențial” și „Restricționat”), sunt stabilite anumite forme de acces la

secretul de stat (forma 1, forma 2; forma 3 și forma 4), care se perfectează pentru un anumit termen, de la 5 ani la 12 ani [art. 24 alin. (2) din Legea nr. 245-XVI din 27 noiembrie 2008], însă durata dreptului de acces la secretul de stat nu poate depăși durata atribuțiilor care au servit drept temei pentru acordarea acestuia [art. 24. alin. (3) din Legea nr. 245-XVI din 27 noiembrie 2008].

Astfel, Curtea de Apel Chișinău a relevat că dreptul de acces la secretul de stat poate fi acordat persoanei doar după ce a fost verificat în legătură cu posibilitatea acordării acestui drept, iar prevederile art. 26 alin. (1) din Legea nr. 245-XVI din 27 noiembrie 2008 stabilesc că verificarea persoanelor în legătură cu perfectarea (reperfectarea) dreptului de acces la secretul de stat se efectuează de către Serviciul de Informații și Securitate. Numărul măsurilor de verificare este în dependență directă de gradul de secretizare al informațiilor la care va avea acces persoana. Așadar, Serviciul de Informații și Securitate, fiind organul specializat în domeniul asigurării securității statului, în virtutea atribuțiilor sale stabilite prin lege, asigură protecția secretului de stat și întreprinde măsuri de control în privința persoanelor cărora urmează să li se perfecteze dreptul de acces la secretul de stat.

În partea ce ține de temeiul invocat, referitor la reperfectarea dreptului de acces la secretul de stat este una abuzivă, din motivul neexpirării termenului dreptului de acces la secretul de stat acordat în anul 2018, instanța nu a reținut acest argument ca plauzibil, conducându-se de pct. 107 din Regulamentul cu privire la asigurarea regimului secret în cadrul autorităților publice și al altor persoane juridice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1176 din 22 decembrie 2010, care stipulează ori de câte ori apar indicii că titularul autorizației de acces la secretul de stat nu mai îndeplinește criteriile de compatibilitate privind accesul la informațiile atribuite la secret de stat, măsurile de verificare se reiau la solicitarea conducătorului autorității publice sau al altei persoane juridice.

Astfel, în baza rezultatelor măsurilor de verificare, prin concluzia Serviciul de Informații și Securitate, la 07.05.2020, expusă în avizul (restricționat) nr. 15/4060r Serviciul de Informații și Securitate a informat Direcția regională Vest a Inspectoratului General al Poliției de Frontieră cu privire la imposibilitatea de acordare lui Brînză Vadim dreptul de acces la secret de stat, în temeiul art. 25 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 245/2008.

De altfel, în contextul celor enunțate, instanța de apel a conchis că, decizia de acordare a dreptului la acces la secretul de stat sau refuz în neacordare nu îi aparține în exclusivitate autorității publice, la caz Inspectoratului General al Poliției de Frontieră. Aceasta depinde în exclusivitate de răspunsul Serviciului de Informații și Securitate.

Nu este în drept Inspectoratul General al Poliției de Frontieră să acorde dreptul la acces la secretul de stat atâta timp cât din partea Serviciului de Informații și Securitate a parvenit răspuns referitor la imposibilitatea de acordarea dreptului de acces la secretul de stat.

Astfel, instanța de apel a stabilit că, la caz încetarea raporturilor de serviciu ale funcționarului public cu statut special a avut loc în circumstanțe ce nu depind de voința părților. În cazul dedus judecății, autoritatea publică a comunicat că, condiția

alternativă nu a fost posibil de realizat efectiv, fapt care nu a fost combătut de reclamantul/apelant.

La 14 decembrie 2022, Brînza Vadim, reprezentat de avocatul Axentiev Alexei, a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, iar la 23 martie 2023 a prezentat motivarea recursului, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 noiembrie 2022 și casarea hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 16 decembrie 2021, cu emiterea unei decizii noi de admitere integrală a acțiunii sale.

În susținerea recursului, a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, menționând că Curtea de Apel Chișinău a examinat superficial prezenta speță, apreciind arbitrar probele administrate, nu au fost dovedite circumstanțele considerate de instanța de apel ca fiind stabilite, cu interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural.

Instanța de apel, pe lângă faptul că nu și-a motivat în nici un fel decizia adoptată, invocând niște concluzii vagi și iluzorii, a neglijat circumstanțele de fapt produse, precum și prevederile legale.

Astfel, în susținerea opiniei enunțate, recurentul a notat că instanța de apel a ignorat în totalitate principiile Codul administrativ, care reprezintă cadrul juridic principal prin care se asigură reglementarea raporturilor administrative la înfăptuirea activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia.

Instanța de apel nu și-a executat menirea de judecare a cauzei și respectarea principiului imparțialității, nejustificat a preluat partea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, iar toate argumentele invocate de reclamant, nu au fost combătute în nici un fel, fiind invocate motivări distorsionate ale legii, numai în scopul justificării acțiunilor ilegale și abuzive ale autorității publice.

Totodată, în partea dispozitivă a deciziei sale nici nu s-a expus asupra argumentelor invocate în cererea de apel a lui Brînza Vădim, iar în aceste circumstanțe, consideră că, prin emiterea unei astfel de decizii, instanța creează o practică administrativă defectuoasă, tolerând acțiunile ilegale ale agenților de constatare și chiar motivând pe aceștia la continuarea unor astfel de acțiuni abuzive.

În context, recurentul a subliniat că, acțiunea sa s-a desfășurat cu încălcarea esențială a drepturilor acestuia garantate atât de Constituția R. Moldova, CtEDO, Codului Muncii, Codului administrativ, Legii privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, cât și Legii nr. 283 din 28.12.2011 cu privire Poliția de Frontieră.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), a fost modificat cadrul normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv Cartea a III a „Procedura contenciosului administrativ”, Capitolul V „Procedura de recurs” din Codul administrativ, în special ce vizează prevederile cu privire la depunerea cererii de recurs, termenul depunerii, temeiurile recursului și procedura examinării acestuia.

Totuși, art. XI alin. (3) din Legea nr.246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), prevede că recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la

data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Aceleași considerente se deduc și din interpretarea art.195 din Codul administrativ în coroborare cu prevederile art.3 alin.(3) din Codul de procedură civilă care stipulează că, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171. Or, legea procesual-civilă, care impune obligații noi anulează sau reduce drepturile procedurale ale participanților la proces, limitează exercitarea unor drepturi ori stabilește sancțiuni procedurale noi sau suplimentare, nu are putere retroactivă.

În conjunctura enunțată, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție la examinarea temeiurilor admisibilității recursului, va aplica prevederile Codului administrativ în redacția în vigoare la data declarării recursului

În conformitate cu art.244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ (până la modificările operate prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 15 noiembrie 2022, în ședință publică.

Brînza Vadim, reprezentat de avocatul Axentiev Alexei a depus recurs nemotivat la 14 decembrie 2022 (f.d.24)

Totodată, din materialele dosarului rezultă că, decizia integrală a instanței de apel a fost notificată, recurentului la data de 02 februarie 2023, fiind recepționată la 21 februarie 2023, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție de al fila dosarului 22 Vol. II.

Astfel, recursul (inițial și cel motivat) declarat de Brînza Vadim, reprezentat de avocatul Axentiev Alexei, a fost depus cu respectarea prevederilor art.245 din Codul administrativ.

La 27 martie 2023, Curtea Supremă de Justiție, întru respectarea dreptului părților la un proces echitabil, a expediat în adresa intimaților copia recursului, cu înștiințarea despre necesitatea prezentării referințelor.

Prin referința depusă la 04 mai 2023, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a pledat pentru inadmisibilitatea recursului.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art.246 alin.(1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil,

recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin.(2) din art.246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi rezultă că, admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, sintagma „*în special*” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul devolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul de judecată notează că, pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art.245 alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct.230].

Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct.85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct.45).

Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept

național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (cauza Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p.141,§39).

La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (cauza Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, §31, Seria A, nr.212-A).

În circumstanțele menționate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus Brînza Vadim, reprezentat de avocatul Axentiev Alexei.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Brînza Vadim, reprezentat de avocatul Axentiev Alexei, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

judecători

Mariana Ursachi

Ion Malanciuc